

PS-VIII.431.17.2017.ESzw

Pani
Justyna Przedaszek
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Żarach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r., poz. 697 ze zm.); rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r., Nr 292 poz. 1720); rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015r., poz.1477) - zespół kontrolny w składzie:

1. Tomasz Kozłowski – Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 314-1/2017 z dnia 1 grudnia 2017r. – przewodniczący Zespołu kontrolnego;
2. Elżbieta Szwonka - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 314-2/2017 z dnia 1 grudnia 2017r. – członek Zespołu kontrolnego;

przeprowadził w dniu 05.12.2017r. kontrolę w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach, ul. Artylerzystów 6. Zakresem kontroli objęto sposób realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017r; poz. 697 ze zm.).

Kontrola obejmowała okres od 01.01.2016r. do dnia 05.12.2017r. i została przeprowadzona za zgodą Wojewody Lubuskiego. Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Akta kontroli: 1-9

Kontrolę przeprowadzono w obecności p. Justyny Przedaszek, Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach, która również wyjaśnień udzielała wyjaśniań podczas kontroli.

W szczególności ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Organizacja zespołu pieczy zastępczej
2. Sposób realizacji wybranych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
3. Sposób zapewnienia pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

Na terenie powiatu żarskiego na dzień kontroli funkcjonowało 99 rodzin zastępczych w tym: 3 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, 7 rodzin zastępczych zawodowych, 31 niezawodowych, 58 rodzin spokrewnionych oraz 2 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych dokonano analizy losowo wybranej dokumentacji łącznie 4 rodzin zastępczych, w tym: 1 rodziny zastępczej spokrewnionej (Państwo M.), 1 rodziny zastępczej niezawodowej (Państwo B.) i 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia (Państwo P.) oraz 1 rodziny zawodowej (Państwo K.). W grupie badanych rodzin przebywało na dzień kontroli 8 dzieci.

Ocena skontrolowanej działalności

1. Organizacja zespołu pieczy zastępczej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach, ul. Artylerzystów 6 zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu żarskiego. Zgodnie z przepisami zawartymi w art. 76 ust. 2 cytowanej ustawy został utworzony Zespół ds. Pieczy Zastępczej. Skład i zadania zespołu zostały zawarte w regulaminie Organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przyjętego Uchwałą Nr 254/2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach. W regulaminie organizacyjnym w § 10 ust. 1 wymienia się Zespół do spraw pieczy zastępczej w składzie: psycholog, pracownik socjalny; koordynator rodzinnej pieczy zastępczej (2), jako element struktury organizacyjnej Powiatowego Centrum, a w § 18 w sposób szczegółowy (41 punktów) określono katalog zadań zespołu. W katalogu znalazły się wszystkie ustawowe zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Regulamin był kilkakrotnie modyfikowany, ostatnią zmianę wprowadzono Uchwałą Nr 621/2017 z dnia 20 lipca 2017r. Zgodnie z tą uchwałą Zespół ds. pieczy zastępczej stanowi pięciu koordynatorów, psycholog.

Akta kontroli:92-112

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

- liczba rodzin objętych pod opieką organizatora w okresie objętym kontrolą

Jak wynika ze sprawozdania rzeczowo – finansowego z I półrocze 2017 r. na terenie powiatu Żarskiego funkcjonowało 116 rodzin zastępczych (stan na 30.06.2017r.). Szczegółowe zestawienie liczby rodzin i liczby dzieci przedstawione zostało w poniższej tabeli.

	rodziny spokrewnione	rodziny niezawodowe	rodziny zawodowe	rodziny pełniące funkcję pogotowia	rodziny specjalistyczne	rodzinne domy dziecka	razem
liczba rodzin	71	36	6	3	0	0	116
liczba dzieci	96	53	13	11	0	0	173

Porównanie tych danych z dwoma poprzednimi sprawozdaniami tj. za II i I półrocze 2016r. wskazuje na fakt, że w okresie objętym kontrolą powstało 10 rodzin spokrewnionych, 9 rodzin niezawodowych. Natomiast rozwiązane zostały w tym czasie łącznie 2 rodziny: 1 spokrewniona w II półroczu 2016 i 1 zawodowa w I półroczu 2016r. Zgodnie z przepisami rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast w stosunku do pozostałych rodzin zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej (art. 77 ust.1 i 1a ww. ustawy).

Na dzień kontroli organizator rodzinnej pieczy zastępczej obejmował opieką wszystkie rodziny na terenie powiatu. Spośród 116 rodzin opieką koordynatorów objętych było 113 rodzin (3 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia były pod opieką starszego pracownika socjalnego i psychologa). Na dzień kontroli powiat zatrudniał 5 koordynatorów, w tym 1 osobę od 01.09.2017 na zastępstwo. Zgodnie z przepisami (art. 77 ust.4 ustawy) koordynator może mieć pod opieką nie więcej niż 15 rodzin. W okresie objętym kontrolą opieką koordynatorów objętych było 113 rodzin (3 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia były pod opieką starszego pracownika socjalnego i psychologa). Z dokumentacji przedłożonej podczas kontroli wynika, że każdy z zatrudnionych koordynatorów ma pod swoją opieką ponad 20 rodzin, co jest niezgodne z przepisami. Zostało to także odnotowane w wystąpieniu pokontrolnym NIK w 2016 r. (LZG.410.005.01.2016). Zatrudnienie od września nowej osoby nie rozwiązało problemu.

Jak wynika z analiz własnych Wydziału Polityki Społecznej LUW, Powiat Żarski w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” wnioskował o dofinansowanie do zatrudnienia pięciu koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Na mocy umowy zawartej pomiędzy Wojewodą Lubuskim a Starostą Powiatu Żarskiego przyznano i przekazano wnioskowaną dotację.

Analiza dokumentacji wskazuje, że dyrektor PCPR zabiega o dodatkowy etat dla koordynatora, argumentując między innymi wyższą niż dopuszczają przepisy liczbą rodzin przypadających na jednego koordynatora i rosnącą liczbą rodzin zastępczych. W 2017 r. nastąpiła zmiana uchwały Zarządu Powiatu żarskiego w sprawie regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (Uchwała nr 621/2017 z 20 lipca 2017), zgodnie z którą zespół pieczy zastępczej ma liczyć 6 osób (5 koordynatorów i psycholog) i tyle osób było w dniu kontroli. Aby objąć opieką wszystkie rodziny zgodnie z normą wskazaną w przepisach (tj. nie więcej niż 15 rodzin na koordynatora) powinno być 7,5 etatu, zatem brakuje co najmniej dwóch koordynatorów.

Akta kontroli: 141- 160

Stwierdzono uchybienie polegające na większej, niż określają przepisy liczbie rodzin, które pozostają pod opieką poszczególnych koordynatorów.

- Zgodność kwalifikacji koordynatorów zespołu rodzinnej pieczy zastępczej

W toku kontroli zbadano akta osobowe wszystkich koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Z analizy wynika, że wszyscy posiadają wymagane kwalifikacje, określone w przepisach. Oświadczenia, o których mowa w art. 78 ust. 2-4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy, znajdują się w aktach osobowych koordynatorów.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach i samokształcenie”. W okresie objętym kontrolą jeden z koordynatorów uczestniczył 11 szkoleniach, jeden w 9; dwóch w 7, a zatrudniona od 1.09.2017 koordynator w 2 szkoleniach. Czterech uczestniczyło w szkoleniach pt. „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Kompetentny rzecznik dzieci i rodzin zastępczych” i „Praca terapeutyczna z rodziną zastępczą i adopcyjną”; dwóch uczestniczyło w szkoleniu „Procedura odbierania dzieci i umieszczania poza rodziną biologiczną.

Akta kontroli: str.28; 161-169;

W badanym obszarze nie stwierdzono nieprawidłowości.

- sposób realizacji corocznego limitu zawiązywania rodzin zastępczych zawodowych

W Uchwale Nr V/32/2015 Rady Powiatu Żarskiego z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017” ustalono coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych:

- 2015 rok - do 1 rodziny;
- 2016 rok - do 2 rodzin;
- 2017 rok – do 1 rodziny.

W ww. dokumencie zawierającym wyznaczony limit zapisano: „...założenie będzie możliwe do zrealizowania, jeśli znajdą się kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej.” Jak wynika z ustaleń kontroli, w okresie objętym kontrolą nie powstała żadna rodzina zastępcza zawodowa, zatem nie wykonano założonego w programie limitu rodzin.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w 2016 roku wstępnie zaakceptowano kandydatury 10 osób. Wszystkie zostały skierowane na szkolenie (1 poza powiatem), natomiast w 2017 roku przeszkolono 19 osób kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, w tym 3 poza powiatem. Wszystkie rodziny były szkolone w związku z toczącymi się postępowaniami sądowym dotyczącymi konkretnych dzieci. W przeszkolonych rodzinach zostało umieszczonych w 2017 roku 2 dzieci z innych powiatów- łódzkiego i zgorzeleckiego.

Wszystkie nowoutworzone rodziny zastępcze spokrewnione zostały przeszkolone w zakresie obowiązków, praw oraz podnoszenia umiejętności opiekuńczo – wychowawczych. Ponadto zostały zapoznane z systemem pieczy zastępczej, możliwościami uzyskania wsparcia i pomocy w funkcjonowaniu.

Jak wynika z analiz własnych Wydziału Polityki Społecznej na koniec 2016 roku z terenu powiatu żarskiego 1 dziecko przebywało w rodzinie zastępczej zawodowej poza powiatem w Koźuchowie (umieszczenie - kwiecień 2006r.) Z informacji kwartalnych przedkładanych przez powiatowe centra odnośnie realizacji postanowień sądowych na umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej wynika, że w okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach realizowało na bieżąco wszystkie postanowienia sądowe o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, zarówno instytucjonalnej jak i rodzinnej.

W okresie objętym kontrolą powstało: w 2016 roku 4 rodziny zastępcze niezawodowe i 5 rodzin zastępczych spokrewnionych; w 2017 utworzonych zostało 5 rodzin zastępczych niezawodowych i 5 rodzin spokrewnionych i 1 rodzina zastępcza zawodowa. Ponadto przekształcenie jednej rodziny niezawodowej w zawodową rodzinę zastępczą było w toku.

W 2015 roku także nie utworzono rodziny zastępczej zawodowej, powstało natomiast 6 rodzin spokrewnionych i 1 niezawodowa. Jak wynika ze sprawozdania rzeczowo-finansowego z wykonywania przez powiat zadań innych niż realizacja dodatku wychowawczego za I półrocze 2017 r., w 36 rodzinach zastępczych niezawodowych przebywało 53 dzieci, w tym w 22 rodzinach po 1 dziecku, w 12 rodzinach było po 2 dzieci, w 1 rodzinie 3 dzieci i w 1 rodzinie czworo i więcej.

W 2017 r. dwie rodziny zastępcze niezawodowe złożyły wnioski z prośbą o przekształcenie w zawodową rodzinę zastępczą (art. 54 ust. 1 i 2 oraz 56 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Z jedną rodziną umowa została podpisana w listopadzie 2017 r.

a z drugą rodziną (powiat gliwicki) na dzień kontroli postępowanie zmierzające do podpisania umowy było w trakcie realizacji.

Akta kontroli:43-72

W realizacji zadania stwierdzono uchybienie, polegające na niezrealizowaniu w pełni limitu rodzin zawodowych zastępczych, przyjętego w trzyletnim powiatowym programie na lata 2015 – 2017.

- dochodzenie świadczeń alimentacyjnych

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w myśl art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest obowiązany dochodzić świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, które przebywa w pieczy zastępczej więcej niż 1 rok. Kierownik powiatowego centrum nie może powierzyć tego obowiązku innemu pracownikowi. Jak wynika z oświadczenia dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach, wnioski o alimentację składane są w porozumieniu z prawnikiem Starostwa Powiatowego w Żarach naprzemiennie - w jednym roku w stosunku do dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, w drugim roku w stosunku do dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W 2016 złożono 11 wniosków w stosunku do 16 dzieci (rodzeństwa), umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Sąd w 2016 roku rozpatrzył także 4 zaległe wnioski. Wysokość ustalonych alimentów wyniosła od 50 do 200 zł. Natomiast w 2017 roku złożono łącznie 15 wniosków o przyznanie świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Żaden wniosek nie został do dnia kontroli rozstrzygnięty. W toku analizy dokumentacji udostępnionej zespołowi spośród ośmiorga dzieci, których dokumentację badano alimenty otrzymuje 1 dziecko. Do dnia kontroli PCPR złożyło w poszczególnych latach ogółem 131 wniosków do sądu o przyznanie świadczeń alimentacyjnych, co stanowi 78,44% dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, z tego 117 wniosków zostało pozytywnie rozpatrzonych, a 14 wniosków zostało oddalonych lub umorzonych. W stosunku do dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych analogicznie zostało złożonych 41 wniosków, co stanowi 69,49% dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Z tego 29 zostało rozpatrzonych pozytywnie, a 12 oddalonych lub odrzuconych.

Akta kontroli: str. 90

W badanym obszarze nie stwierdzono uchybień.

2. Sposób realizacji wybranych zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

W celu dokonania oceny powyższych obszarów, analizie została poddana dokumentacja 4 rodzin oraz dokumentacja 8 wychowanków przebywających w tych rodzinach.

- Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 76 ust.4 pkt 5 cytowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest zobowiązany do zapewnienia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji z uwzględnieniem ich potrzeb.

W toku kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach organizowało dla rodzin zastępczych szkolenia podnoszące kwalifikacje. Z analizowanej dokumentacji wynika, że w 2017 roku szkolenia odbywały się niemal co miesiąc, np. w lutym odbyły się szkolenia dotyczące usamodzielnienia wychowanków dla rodzin i starszych dzieci (od 17 r.ż.), dla których dodatkowo przygotowano broszurę informacyjną. W marcu odbyły się dwa szkolenia, jedno instruktażowo-informacyjne adresowane do nowych rodzin, drugie dla wszystkich rodzin, dotyczące problematyki związanej z przysposobieniem dziecka. Dwa szkolenia (dla rodzin i dzieci) z zakresu profilaktyki uzależnień zrealizowano w kwietniu, natomiast w maju odbyło się spotkanie szkoleniowe z Przewodniczącym Wydziału Sądu Rodzinnego, a w czerwcu odbyło się szkolenie pt: „Wprowadzenie do pedagogiki traumy”. Po wakacjach we wrześniu szkolenie dotyczące wypalenia zawodowego, w listopadzie dwa szkolenia (rodziny, dzieci) – samookaleczenie i depresja. We wszystkich tych szkoleniach uczestniczyło od 10 do 20 osób. Największą liczę uczestników (33 osoby) odnotowano w grudniu podczas prowadzonego przez Przewodniczącą III Wydziału Rodziny i Nieletnich Sądu Rejonowego w Zielonej Górze Sędzię Ewę Blachowską szkolenia „Procedura odbierania dziecka i umieszczenia poza rodziną biologiczną”. Tematyka szkoleń odzwierciedla potrzeby rodzin, ale także organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który ma możliwość zaktualizować bądź uzupełnić i uporządkować wiedzę rodzin z zakresu prawa, opieki i wychowania oraz pieczy zastępczej.

Przepisy ustawy nie nakładają wprost na rodzinę zastępczą obowiązku uczestniczenia w szkoleniach podnoszących kwalifikacje, natomiast w umowie zawieranej pomiędzy starostą a rodziną zastępczą, zgodnie treścią art. 54 ust. 3 pkt 10 powinien znajdować się zapis, że rodzina ma „możliwość korzystania ze szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji”. Ponadto z katalogu obowiązków organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (art. 76 ust. 4) wynika, że (pkt 5) organizator zobowiązany jest do zapewnienia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby. W powiecie żarskim rodziny zastępcze uczestniczą w szkoleniach i warsztatach w ramach „Szkoły dla rodziców”, ponadto w okresie objętym kontrolą wzięły udział w szkoleniach: „Komunikacja z nastolatkiem w ramach porozumienia bez przemocy” oraz „Relacyjne kompetencje rodziców i opiekunów”

(kierowane przede wszystkim do pracowników placówek) oraz dotyczących np. mediacji rodzinnej, więzi jako czynnik chroniący i wspierający rozwój dziecka.

W ocenie kontrolujących dokumentacja badanych rodzin wskazuje, że nie wszystkie rodziny uczestniczyły w szkoleniach. W ocenach dwóch rodzin znajduje się zapis: „ Państwo (...) uczestniczą w (...) szkoleniach organizowanych przez Centrum”, a w ocenach rodziny spokrewnionej i zawodowej rodziny zastępczej jest adnotacja „Rodzina otrzymuje zaproszenia na (...) szkolenia i warsztaty organizowane przez Centrum”. Wskazane byłoby, aby rodziny zastępcze aktywniej korzystały z oferty szkoleniowo - warsztatowej proponowanej przez Centrum, zatem potrzebna jest skuteczniejsza mobilizacja rodzin przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Akta kontroli: str. 73-85;

W realizacji tego zadania nie stwierdzono uchybień.

- grupy wsparcia dla rodzin zastępczych

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy także zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych (art. 76 ust. 4 pkt 6 ww. ustawy). Odnośnie grup wsparcia dyrektor jednostki oświadczył, że w okresie objętym kontrolą 24 rodziny uczestniczyły w spotkaniach grup wsparcia. Z dokumentacji badanych rodzin wynika, że dwie rodziny uczestniczą w grupach wsparcia (brak informacji na temat częstotliwości). W dokumentacji pozostałych dwóch rodzin nie ma adnotacji o uczestnictwie w spotkaniach grupy wsparcia. Na terenie powiatu funkcjonują dwie grupy wsparcia - jedna w Żarach, druga w Lubsku. Na dzień kontroli spotkania grup wsparcia odbywają się 2 razy w miesiącu w ramach projektu unijnego realizowanego przez PCPR. Grupa spotyka się w siedzibie Powiatowego Centrum lub poza, moderatorem spotkań jest specjalista zatrudniony w ramach projektu. Spotkania mają charakter otwarty, uczestniczy w nich do 20 osób, przy czym kilka rodzin przychodzi na spotkania nieregularnie, inne zaś sporadycznie. Poza grupami wsparcia PCPR inicjuje szereg działań integrujących środowisko rodzin zastępczych np. ogniska, pikniki, gdzie w formie warsztatowej odbywają się zajęcia z wykorzystaniem różnych technik arteterapii. Każdego roku organizowane są dla mieszkańców powiatu obchody Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, które oprócz funkcji integrującej rodziny spełniają także rolę promocyjno – informującą.

Akta kontroli: str. 73- 85; 170-181; 91-92;335-337

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

- Korzystanie rodzin zastępczych z czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem

Zgodnie z art. 69 ust. 1 i 3 ww. ustawy rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka mają prawo do czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, w wymiarze 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. Rodzina informuje organizatora rodzinnej pieczy zastępczej o terminie czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem, nie później niż 30 dni przed jego planowanym rozpoczęciem. Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku (art. 76 ust. 4 pkt 15).

W okresie objętym kontrolą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie uprawnionych do skorzystania z możliwości czasowego niesprawowania opieki było ogółem 10 rodzin. W 2017 roku wolę skorzystania z przerwy w sprawowaniu opieki zgłosiło 5 rodzin, w tym jedna rodzina spośród rodzin, których dokumentację badano. Dzieci z tych rodzin w tym okresie przebywały w rodzinach pomocowych. Powiat posiada 6 rodzin pomocowych.

Akta kontroli: str.414-425

W realizacji tego zadania nie stwierdzono uchybień.

- Udzielanie porad prawnych oraz konsultacje i wsparcie specjalistyczne dla rodzin

Zgodnie z zapisami art. 76 ust. 4 pkt 9 i 10 cytowanej ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej zobowiązany jest do zapewnienia pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego oraz poradnictwa i terapii (w tym również dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej). Jak ustalono podczas kontroli w 2016 r. udzielono łącznie 795 porad specjalistycznych: prawnych, pedagogicznych, psychologicznych, socjalnych i terapeutycznych. W ramach poradnictwa socjalnego udzielono 174 porady, natomiast 621 w ramach poradnictwa psychologicznego i w sprawach rodzinnych. W łącznej liczbie udzielonych porad są nie tylko klienci Centrum, ale także osoby zgłaszające się z określonym problemem czy potrzebą, poszukujące pomocy w trudnych dla nich sprawach. Poradnictwo było świadczone przez pracowników PCPR (psycholog, koordynatorzy w tym dwóch z uprawnieniami do terapii) na bieżąco w siedzibie i godzinach pracy centrum. W 2017 roku do dnia kontroli PCPR udzielił łącznie 825 porad specjalistycznych, z tego: 41 psychologicznych, 59 konsultacji psychologiczno-pedagogicznych we współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Żarach.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach nie zatrudnia prawnika. W kwestiach prawnych rodziny są kierowane do Starostwa Powiatowego, gdzie świadczona jest bezpłatna pomoc prawna. Prawniki przyjmują 4 razy w tygodniu. Od stycznia 2016 r. w powiecie żarskim działają cztery punkty nieodpłatnej pomocy prawnej (Żary/Mirostowice Dolne, Lubsko, Tuplice i Jasień) - prawnicy przyjmują w każdy dzień tygodnia po 4 godziny dziennie.

Funkcjonuje także lokalny portal edukacji prawnej: edukacja-prawna.info.pl/powiat-zarski.

Ponadto rodziny korzystają z pomocy prawnej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

Specjalistyczną pomoc świadczy psycholog, który z rodzinami pracuje indywidualnie i grupowo, dla dzieci natomiast prowadzi warsztaty i zajęcia indywidualne. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi terapię dzieci (posiada stosowne uprawnienia). Na dzień kontroli prowadzona była indywidualna terapia dzieci po traumie. Pracownik socjalny pracuje w ramach zajęć indywidualnych i grupowych z ofiarami i ze sprawcami przemocy. W świadczeniu specjalistycznej pomocy dla rodzin i dzieci PCPR współpracuje ze Stowarzyszeniem Lubuski Ruch na Rzecz Dzieci i Kobiet „Żar”, który w 2017 roku realizuje „Program pomocy osobom pokrzywdzonym”. W oparciu o badaną dokumentację rodzin stwierdza się, że rodziny te nie korzystały z poradnictwa prawnego, nie zgłaszały także potrzeby odbycia konsultacji w tym zakresie.

Akta kontroli: str. 73-85;86-87,

Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji tego zadania.

Na organizatorze rodzinnej pieczy zastępczej spoczywa obowiązek wynikający z art. 76 ust. 4 pkt 14 ww. ustawy - zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

Na podstawie okazanej dokumentacji 4 rodzin, dzieci i wychowanków tych rodzin stwierdzono, że 2 rodziny korzystały ze specjalistycznej pomocy w zakresie poradnictwa i terapii, w przypadku jednej rodziny w dokumentacji znajduje się zapis wskazujący na to, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej proponował rodzinie skorzystanie z tej formy pomocy (brak natomiast zapisu, czy rodzina skorzystała z propozycji). W teczce jednej z rodzin nie ma informacji o korzystaniu ze specjalistycznego poradnictwa. W toku kontroli przeanalizowano dokumentację koordynatora dotyczącą wizyt w rodzinach. Z dokumentacji tej wynika, że koordynatorzy na bieżąco udzielają rodzinom porad i wsparcia w trakcie wizyt.

Akta kontroli: 86-89; 91;73-85

W realizacji tego zadania nie stwierdzono uchybień.

- Realizacja szkoleń kwalifikacyjnych dla kandydatów na rodziców zastępczych

Jak wynika z informacji uzyskanej od Dyrektora oraz z analiz sprawozdań WRiSPZ-P rzeczowo-finansowych za 2016 rok oraz I półrocze 2017r., powiatowe centrum przeszkoliło 16 kandydatów na rodzinę zastępczą. Z informacji uzyskanych od Dyrektora Centrum wynika, że w 2017 roku wydano wstępną akceptację dla 19 kandydatów na rodziny zastępcze. Wszyscy zostali przeszkoleni, w tym 3 osoby poza terenem powiatu żarskiego.

Akta kontroli: str. 88;91

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

- ocena rodzin zastępczych

Zgodnie z art. 132 cytowanej ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Ocena powinna być sporządzana nie rzadziej niż co 3 lata, przy czym pierwsza ocena powinna nastąpić nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka.

Badana dokumentacja rodzin losowo wybranych ze wszystkich typów rodzin wskazuje, że wszystkie rodziny posiadają aktualną ocenę. Dokonanie oceny poprzedzone jest sporządzeniem oceny przez samą rodzinę – rodzina wypełnia kwestionariusz zawierający pytania odnoszące się między innymi do bieżącego funkcjonowania, motywacji do działań i oczekiwań. Organizator sporządza opinię, która obejmuje różne sfery funkcjonowania rodziny i w części końcowej zawiera ocenę. Dokument kończy się zapisem: Oceny dokonano na spotkaniu z rodziną (...) w dniu (...) .” Jednocześnie wyznaczony jest termin kolejnej oceny. Pod tak sporządzonym dokumentem podpisują się dyrektor, członkowie zespołu ds. pieczy zastępczej. Rodzina podpisuje dokument pod adnotacją, że zapoznała się z treścią i została poinformowana o możliwości złożenia zastrzeżeń do Starosty. W analogiczny sposób sporządzone są pozostałe oceny. Terminy sporządzenia kolejnych ocen w badanych rodzinach: wrzesień 2018; kwiecień 2019; maj 2019; wrzesień 2019.

Akta kontroli: str. 170-186;191-192; 335-339

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

- ocena sytuacji dziecka

Zgodnie z art. 129 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. W okresie objętym kontrolą

w rodzinie zastępczej **niezawodowej** oceny 2 dzieci dokonano w dniu 13.01.2016 (dzieci przebywają w rodzinie od 2005 r.), następna 07.06.2016, kolejna ocena tych dzieci została dokonana w dniu 15.12.2016, i 12.06. 2017. 05.2017r., co jest zgodne z terminem wskazanym w 131 ust.1. ww. ustawy. Ocen dokonywano z udziałem rodziny zastępczej, pedagoga, psychologa, przedstawiciela OA i koordynatora, w ocenie nie uczestniczyli rodzice pozbawieni władzy rodzicielskiej. Karta oceny składa się z ośmiu części, merytoryczna część oceny uwzględnia zapisy w art. 129 ww. ustawy. Niektóre części zostały rozbudowane o dodatkowe elementy np. Przebieg procesu kształcenia zawiera dodatkowo informację o opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i zalecenia do pracy z dzieckiem, występowania opóźnień. Wypełniony arkusz jest podpisywany przez osoby uczestniczące w ocenie. Na tej podstawie sporządzana dla sądu jest opinia dotycząca zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz informacja dotycząca całokształtu sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej (art. 47 ust. 5 ustawy). Powyższy przepis nakłada na organizatora obowiązek składania do sądu takiej informacji „co najmniej raz na 6 miesięcy”. W przypadku badanej dokumentacji dzieci termin został zachowany.

Natomiast na podstawie dokumentacji 2 dzieci (7 i 8 lat) umieszczonych w dniu 12 marca 2017 r. w rodzinie pełniącej funkcję **pogotowia rodzinnego** stwierdzono, że niezwłocznie (17.03.2017) sporządzono diagnozę („Ocena stanu psychofizycznego ” W celu ustalenia zadań do wykonania w celu powrotu dzieci do domu rodzinnego w dniu 4 kwietnia 2017 odbyło się spotkanie zespołu ds. pieczy zastępczej z udziałem asystenta rodziny i matki dzieci. Przyjęto, że realizowany będzie plan pracy z rodziną sporządzony przez asystenta przy wsparciu zespołu pieczy zastępczej oraz pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach. Pierwszej oceny dokonano 30 maja 2017 i sporządzono plan pomocy, kolejnej w dniu 30.11.2017. Sąd postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2017r. wydał rodzinie zastępczej zezwolenie na podejmowanie decyzji w sprawie leczenia dzieci. Ponadto w dniu 31 lipca 2017 r. Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów w Zielonej Górze wydał opinię na okoliczność „czy dobro małoletnich przemawia za zmianą sposobu ograniczenia władzy rodzicielskiej i umieszczeniem małoletnich w pieczy zastępczej”. W konkluzji zapisano, że z uwagi na liczne braki i zaniedbania potrzeb dzieci przez matkę, umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej jest uzasadnione. W dniu 6 listopada 2017 odpowiadając na pismo SR III Wydział Rodzinny i Nieletnich organizator rodzinnej pieczy zastępczej wskazał rodzinę zastępczą dla rodzeństwa. Na dzień kontroli sprawa przeniesienia dzieci była w toku (planowane posiedzenie Sądu na koniec stycznia 2018r.).

W rodzinie **spokrewnionej**, której dokumentację badano przebywa od 2005 roku 1 dziecko. W okresie objętym kontrolą dokonano oceny sytuacji dziecka: 10.06.2016r., 08.12.2016r. oraz 9.06.2017 i 08.12.2017. W ocenie uczestniczyli oprócz rodziny zastępczej pedagog,

psycholog, przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego oraz koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, W ocenie uwzględniono opinię pedagoga szkolnego ze szkoły do której uczęszcza dziecko. Ocen dokonano z zachowaniem terminu. W rodzinie **zawodowej**, której dokumentację badano w dniu kontroli przebywało 3 dzieci w wieku: 14, 5 i 4 lata. Najstarsze dziecko przebywa w tej rodzinie od 2006 roku, młodsze od 13 października 2016 roku, natomiast najmłodsza dziewczynka od grudnia 2016 r. wskutek przeniesienia z rodziny pełniącej funkcję pogotowia. Pierwszej oceny w nowej rodzinie dokonano 20.03.2017, kolejnej 20.09.2017r. (dziecko ma uregulowaną sytuację prawną i jest zgłoszone do adopcji). Przyjętemu do rodziny w październiku chłopcu pierwszej oceny dokonano 20.12.2016, drugiej 14.06.2017r., zatem nie przekroczono terminu wskazanego w przepisach. Oceny najstarszego dziecka w okresie objętym kontrolą dokonano czterokrotnie: 12.05.2016; 08.11.2016; 8.05.2017; 8.11.2017. Chłopiec do października 2016 roku przebywał w rodzinie ze starszym bratem, który na mocy postanowienia SR z 13.10.2016 wrócił do matki i wyjechał do Niemiec. W niespełna miesiąc po uprawomocnieniu postanowienia dokonano oceny sytuacji chłopca i sporządzono nowy plan pomocy.

Akta kontroli: str. 199-231;250-267;276-312;314-333;340-380;445-452

Nie stwierdzono uchybień w kontrolowanym zakresie.

- ocena zasadności pobytu w pieczy

Z analizy przedłożonych dokumentów wynika, że każda ocena sytuacji dziecka zawierała ocenę dotyczącą zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dziecka była sporządzana na kwestionariuszu oceny (autorski projekt członków zespołu), który zawiera m.in. informacje na temat sytuacji rodziny, stanu zdrowia dziecka, rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego oraz poznawczego, przebiegu procesu kształcenia, kontaktów z rodzicami naturalnymi i rodzeństwem, oraz metod pracy z dzieckiem i rodziną a także wskazanie dotyczące zasadności pobytu w pieczy zastępczej i wnioski wynikające z rozmowy z dzieckiem. Na podstawie arkusza oceny i dodatkowo pozyskanych informacji sporządzana jest pisemna „Opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej” wraz z uzasadnieniem, które poparte wnioskami uzyskanymi z ośrodków pomocy społecznej, właściwych ze względu na miejsce zamieszkania rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Przed dokonaniem oceny Centrum pozyskiwało informację ze szkoły, do której uczęszczają wychowankowie przebywający w rodzinach zastępczych oraz od lekarza rodzinnego. Ocena sytuacji dziecka dokonywana była każdorazowo z udziałem rodziny zastępczej, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, psychologa, pedagoga. W ocenie dzieci, gdzie rodzice/rodzic zostali pozbawieni praw

rodzicielskich uczestniczył przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego, nie uczestniczył asystent rodziny lub pracownik socjalny. W pozostałych przypadkach w ocenie uczestniczył asystent rodziny lub pracownik socjalny. Zaproszeni rodzice nie zawsze uczestniczyli w posiedzeniu zespołu (w dwóch przypadkach odnotowano w protokole „nie stawił się”). Opinię zawierającą oceną zasadności pobytu w pieczy zastępczej niezwłocznie przekazywano do SR. Dodatkowo raz na pół roku PCPR w Żarach sporządzał i przekazywał do SR „Informację dotyczącą całokształtu sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej”.

Akta kontroli: 207;232-240;245-249;257-260;273-275; 282-284;292-294; 302-304;316-318;325-327; 360-368;

Nie stwierdzono uchybień w zakresie przekazywania do sądu ocen sytuacji dzieci.

- plany pomocy dziecku

Zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 cytowanej ustawy do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku. Badana dokumentacja 8 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej wskazuje, że wszystkie dzieci mają sporządzony plan pomocy. Plany poddawane są modyfikacji po każdej ocenie sytuacji dziecka. Wszystkie plany pomocy zostały opracowane w oparciu o diagnozę potrzeb i zasobów dziecka oraz na podstawie przeprowadzonych wywiadów, opinii asystenta rodziny lub pracownika socjalnego, a także innych dostępnych dokumentów. W planie określono cel główny: dla 3 dzieci – przygotowanie do usamodzielnienia; dla 3 – rodzinna piecza zastępcza; 1 – powrót do rodziny i w 1 przypadku umieszczenie w rodzinie przysposabiającej. W planach sformułowano cele długo i krótkoterminowe, przypisano im zadania oraz osobę odpowiedzialną – najczęściej rodzinę zastępczą. W ocenie kontrolujących w planach nie zawsze uwzględniono zmieniającą się sytuację dziecka, aktualne potrzeby np. w planie* (*Usunięcia danych dokonano na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.). Usunięcia danych dokonał zespół kontrolny*) zapisano 9.12.2016r. w części zapewnienie kształcenia, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych; rozwój uzdolnień i zainteresowań zapisano między innymi: „zapewnienie korepetycji” – nie ma informacji w jakim zakresie. Przy kolejnych modyfikacjach planu 09.06.2017; 08.12.2017 zapisano: „nie wprowadza się zmian do planu”.

Akta kontroli: 196-198; 254-256;265-267;279-281;289;291;289-300322-324;331-333;355-358;377-380;453-458

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

- liczba dzieci w pogotowiu rodzinnym

Na terenie powiatu żarskiego funkcjonują 3 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. Na dzień kontroli w tych rodzinach było umieszczonych łącznie 10 dzieci w wieku od kilkudniowego noworodka do 12 lat. W jednej rodzinie były dwa rodzeństwa (2 i 3 dzieci). W drugiej rodzinie było dwoje, a w trzeciej troje dzieci. Przepis art. 53 ust.1 ustawy mówi, że w rodzinie zastępczej zawodowej może przebywać 3 dzieci. Aby umieścić więcej dzieci konieczna jest zgoda rodziny i pozytywna opinia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Warunek określony w ust. 2 ww. artykułu został spełniony. Przepisy (art.58 ust.4) wskazują także czas, na jaki umieszcza się dziecko w rodzinie zawodowej pełniącej funkcję pogotowia – „do czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy”. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o: powrót dziecka do rodziny; przysposobienie; umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Najdłużej, bo blisko 12 miesięcy przebywało dwoje dzieci umieszczonych 15.12.2016r., najkrócej dwa tygodnie. W stosunku do wszystkich dzieci postępowania w sprawie uregulowania ich sytuacji prawnej są w toku.

Akta kontroli:141; 426-474

Nie stwierdzono uchybień w badanym obszarze.

3. Sposób zapewnienia pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo - wychowawczych

- zapewnienie pieczy zastępczej stosownej do wieku dziecka

Zgodnie z art. 180 pkt 2 zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jest zadaniem własnym powiatu. W okresie objętym kontrolą w powiecie na koniec I półrocza 2017 r. we wszystkich formach pieczy zastępczej przebywało 232 dzieci (sprawozdanie rzeczowo – finansowe). Powiat żarski na koniec I półrocza 2017 roku posiadał w instytucjonalnej pieczy zastępczej 59 dzieci, w tym: 21 w wieku od 7- 13 lat; 35 w wieku od 14-17 lat; 3 w wieku od 18 -24 lat. Wszystkie młodsze dzieci przebywają ze starszym rodzeństwem, co jest zgodne z art. 95 ust. 2 cytowanej ustawy. Na terenie powiatu funkcjonują dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze w Żarach i Lubsku, posiadające łącznie 54 miejsc. Na przyjęcie do placówek większej liczby dzieci niż wskazuje liczba miejsc placówki posiadają zezwolenie wojewody w trybie art. 95 ust. 3a ww. Z powiatu żarskiego tylko 1 dziecko przebywa w placówce opiekuńczo- wychowawczej na terenie innego powiatu (świebodziński – umieszczenie w 2001 roku).

Akta kontroli: 447-491;

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

- realizacja postanowień sądowych o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej

W okresie objętym kontrolą powiat żarski na bieżąco realizował postanowienia sądu o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. W trakcie kontroli dokonano analizy dokumentacji czterech postępowań dotyczących umieszczenia w placówkach opiekuńczo – wychowawczych 10 dzieci. Z dokumentacji wynika, że dwa postępowania dotyczyły interwencyjnego umieszczenia dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. W przypadku postanowienia z klauzulą natychmiastowej wykonalności w dniu wydania postanowienia, natomiast w drugim przypadku Sąd wydał postanowienie czwartego dnia po przyjęciu dzieci do placówki. W odniesieniu do pozostałych postanowień: jedno skierowanie wydano po 30 dniach, drugie po 2 dniach. Siedmioro dzieci, których dotyczyły badane postępowania zostały umieszczone w Powiatowym Domu Dziecka w Lubsku, troje w Powiatowym Domu Dziecka w Żarach.

Akta kontroli: 447-491;

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

- ocena sytuacji dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej – udział przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z brzmieniem art. 135-137 cytowanej ustawy, oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z wyjątkiem placówki rodzinnej, dokonuje zespół, którego skład został określony w art. 137 ww. ustawy. Udział osób wskazanych w ww. przepisie w posiedzeniu każdego zespołu jest obowiązkowy, a osób wskazanych w ust. 2 - fakultatywny. Powiatowy Dom Dziecka w Żarach informował na piśmie p CPR o dacie posiedzenia dotyczącego wychowanków. Placówka to dwa domki po 14 miejsc w każdym. W ciągu jednego dnia omawiana była sytuacja wszystkich dzieci w domku, drugiego dnia sytuacja dzieci z drugiego domku. Dla poszczególnych dzieci ustalana jest inna godzina. Podobną praktykę stosował Powiatowy Dom Dziecka w Lubsku, gdzie przebywa 29 dzieci. Np. w dniu 12 września 2016r. odbyło się w Powiatowym Domu Dziecka w Żarach 10 posiedzeń (w tym 4 dla rodzeństw, których sytuacja omawiana była łącznie). W powyższych posiedzeniach uczestniczyła p. Marta Kowalczyk - starszy pracownik socjalny w PCPR. W okresie objętym kontrolą odbyły się w obu placówkach (w Żarach i Lubsku) łącznie 32 posiedzenia, we wszystkich uczestniczył przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Obecność w posiedzeniach potwierdzają kserokopie przesłanych protokołów.

Akta kontroli: 447-491;

W realizacji zadania nie stwierdzono uchybień.

WNIOSKI:

Nie stwierdzono uchybień w zakresie:

- zgodności kwalifikacji koordynatorów zespołu rodzinnej pieczy zastępczej z wymaganymi przepisami;
- realizacji przez koordynatorów obowiązku podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach;
- liczby rodzin objętych opieką organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- realizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje rodzin zastępczych;
- funkcjonowania grup wsparcia dla rodzin zastępczych
- korzystania przez rodziny zastępcze z czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem
- udzielania rodzinom i dzieciom porad prawnych oraz porad i konsultacji specjalistycznych;
- realizacji szkoleń kwalifikacyjnych dla kandydatów na rodziców zastępczych;
- terminowości sporządzania ocen rodzin zastępczych;
- terminów sporządzania ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.
- przekazywania do sądu ocen sytuacji dzieci;
- zapewnienia dzieciom stosownej do wieku pieczy zastępczej;
- realizowania postanowień sądu odnośnie umieszczenia w pieczy zastępczej;
- występowania do sądu z wnioskiem o ustalenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 38 ust. 2 cytowanej ustawy.
- udziału przedstawiciela powiatowego centrum pomocy rodzinie w spotkaniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z art.137 cytowanej ustawy.
- liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego;
- sporządzania i modyfikowania planów pomocy dziecku

W badanym zakresie stwierdzono uchybienia pod względem:

- większej, niż określają przepisy liczby rodzin, które pozostają pod opieką poszczególnych koordynatorów.
- realizacji przyjętego w trzyletnim programie na lata 2016 - 2018 limitu rodzin zastępczych, zgodnie z art. 180 pkt 1 cytowanej ustawy.

Zalecenia pokontrolne:

Mając na uwadze stwierdzone uchybienia i istotne uchybienia, na podstawie art.197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 13.2 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli **zalecam:**

1. Realizować założenia 3 – letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, w szczególności w odniesieniu do określonego corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych, zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Przestrzegać wymaganego limitu 15 rodzin zastępczych, przypadających na 1 koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie art. 77 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi dyrektor jednostki.

Dokonano wpisu do książki kontroli.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d cytowanej ustawy, jednostka kontrolowana może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednostka kontrolowana jest zobowiązana w terminie 30 dni od otrzymania zaleceń pokontrolnych do poinformowania wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których:

- egzemplarz nr 1 przekazano Dyrektorowi jednostki kontrolowanej
- egzemplarz nr 2 wraz z aktami kontroli pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Elżbieta Szwonka

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Polityki Społecznej

Tomasz Kozłowski

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Grażyna Jelska

Dyrektor

Wydziału Polityki Społecznej